

STOP VOOR HISTORIE

Rondstruinen in Franse Champagnestreek

ZO KOM JE ER

Wij reden met de auto in ongeveer zes uur naar Troyes dat ook met de trein is te bereiken. Troyes is beroemd om zijn prachtige vakwerk-woningen, een *factory outlet* en diverse champagnebeurzen. Ook een bezoek aan pretpark Nigloland verdient aanbeveling.

- ◆ champagne-devaux.fr
- ◆ cabane-bois-orient.fr
- ◆ nigloland.nl
- ◆ romagne4-18.com
- ◆ tourisme-lorraine.fr

Bij het Ossuarium van het Memorial Museum in Verdun liggen 16.000 gesneuvelde soldaten uit WO1 begraven.

Honderdduizenden Nederlanders rijden komende zomer via de Route du Soleil weer naar het zuiden. Halverwege ligt de Champagnestreek. Een prachtig gebied waar zoveel is te zien en beleven dat het jammer zou zijn om hier niet te stoppen. VRIJ struinde rond in het landschap waar een groot deel van de hedendaagse geschiedenis werd geschreven.

Tekst en foto's Joop Duijs

Tijdens de zomer van vorig jaar sneuvelde het ene na het andere weerrecord. Boeren mochten niet meer sproeien, ze moesten korter douchen en de vrachtauto op onze rivieren kwam vanwege de lage waterstand voor een groot deel stil te liggen.

In Frankrijk worstelen ze al decennia met de steeds warmere zomers en nattere winters. Om Parijs tegen overstromingen te beschermen en de Seine en Aube

bij droogte van genoeg water te voorzien, werden vlak bij Troyes in de jaren 50 en 60 drie grote meren aangelegd: Lac d'Orient, Lac du Temple en Lac Amance.

Waarom daar? Omdat de grond uit een bijna ondoordringbare laag leem bestaat die al decennia lang wordt benut in de daar gevestigde steenfabrieken. Om de meren te kunnen aanleggen, werden steenfabrikanten en bewoners van maar liefst 19 gemeenten uitgekocht of simpelweg verzocht om op te hoepelen. Daarna ontstonden de meren die door kanalen met de eerderge-

noemde rivieren zijn verbonden. Gelukkig mogen de grote plas- sen ook voor sport en recreatie worden gebruikt. Zo mag je op Lac d'Orient vissen, zwemmen, kanoën en zeilen, op Lac Amance mag je ook gemotoriseerd varen, maar Lac du Temple is geheel ingericht voor de natuur.

Wat doe je als steenfabrikant met het geld waarmee je door de Franse regering bent uitgekocht? De grootvader van Maxime Gouley kocht er een bos van. Maxime die al een tijdje in Marseille woonde, erfde dat bos, kwam terug naar zijn geboortestreek en ging er boomhutten bouwen.

OVERNACHTEN

„Er rijden immers zoveel toeristen langs op weg naar de Alpen en de Middellandse-Zee-stranden dat er vast een aantal hier wil overnachten. Wat is er leuker voor een gezin met kinderen dan een nachtje in een echte boomhut te slapen?“ zo redeneerde Maxime.

Hij kreeg gelijk. De belangstelling is zo groot dat hij deze winter is begonnen er nog eens vier bij te bouwen. Uw verslaggever rolde zijn slaapzak uit en sliep een nachtje tussen de takken en bladeren.

Verwacht geen luxe verblijf; overnachten is echt terug naar de

natuur. Geen elektriciteit, geen water, geen douche en het toilet is een gat in de grond. Maar wat is het geweldig om één met de natuur te zijn, om door de geluiden in het bos te worden gewekt en te ontbijten – aangeleverd door Maxime via een touw-liftje – met uitzicht op groene, zacht ruisende boomkruinen en een akker waar een hertje wat blaadjes wegnab-belt.

De meren liggen in de Champagnestreek en na die pure natuur-ervaring kun je je er laten verwennen met wat decadentere bezigheden. In Bar-sur-Aube ontmoeten we de charmante Cathy Mathieu en Emilie Perron die niet alleen champagneproeverijen organiseren, maar ook fraaie chambre d'hôtes verhuren.

Wij proeven bubbels van het uit 1846 stammende champagne-huis Devaux in combinatie met heerlijke lokale kazen. De champagne die ons het meest bevalt, Crème de Cuvée, gaat in de pick-nickmand, waarna we vertrekken naar de wijngaard waar de druiven – pinot noir en chardonnay –

Eén met de natuur in de boomhut

Eindeloze vergezichten vanaf de wijngaarden van champagnehuis Deveaux.

Overnachten in de boomhut is echt terug naar de natuur.

groeien waarvan het goddelijke vocht wordt gebrouwen. Met uitzicht op de prachtige omgeving, mooie blauwe luchten, een heerlijk zonnetje en het charmante gezelschap voelen we ons als God in Frankrijk.

Dat was weleens anders, want nog geen 200 kilometer noordelijker eindigde ruim een eeuw geleden de Eerste Wereldoorlog (1914-1918). Een verschrikkelijke oorlog die miljoenen mensen – van wie velen nooit

werden teruggevonden – het leven kostte en nog veel meer soldaten verwondde of voor het leven verminkte.

Tot overmaat van ramp namen Amerikaanse troepen die met de geallieerden meevochten, de

Lac d'Orient is een van de drie grote meren die in de jaren 60 werden gegraven om Parijs te beschermen tegen overstromingen.

Verwennerij tijdens een champagneproeverij met de charmante Cathy Mathieu.

dodelijke, zeer besmettelijke Spaanse griep met zich mee die zich razendsnel verspreidde door de feestelijke parades na het tekenen van de vrede. Deze pandemie eiste nog eens zo'n 20 miljoen levens.

Door nieuwe grenzen te trekken, ontstonden tijdens de vredesonderhandelingen kersverse staten in Europa en in het Midden-Oosten waardoor tot op heden nog steeds talloze internationale conflicten gaande zijn.

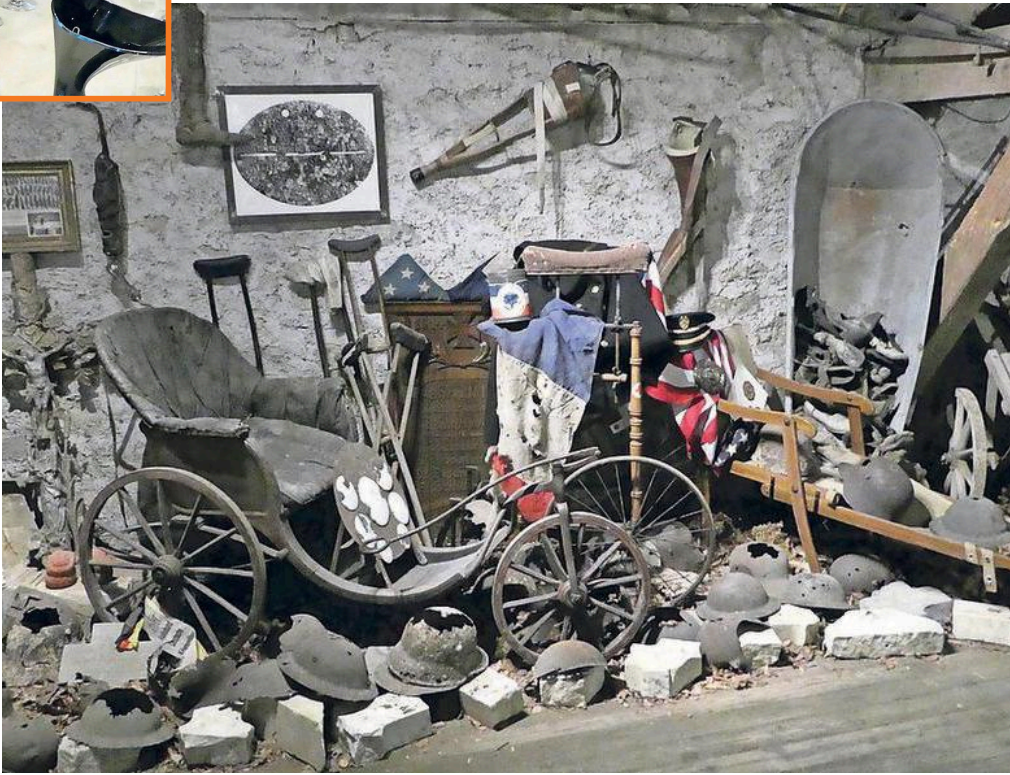
MUSEUM

De Grote Oorlog, zoals de Fransen en Britten WOI noemen, leeft ook hier nog steeds. We bezoeken in de omgeving van Verdun het Memorial-museum, het Fort van Douaumont en het Ossuarium waar maar liefst 16.000 soldaten begraven liggen.

Indrukwekkend, maar als je de rauwe werkelijkheid, het ongeromantiseerde verhaal achter die oorlog wilt zien en horen, stuur dan zo'n 40 kilometer naar het noorden en volg de Maas naar Romagne-sous-Montfaucon. Daar exposeert Jean-Paul de Vries (Nederlandse vader, Bretonse moeder) al ruim twintig jaar overblijfselen van de oorlog in zijn 'Musée Romagne 14-18'.

De Vries loopt bijna dagelijks door de akkers en bossen in de omgeving waar hij nog steeds restanten van de gevechten vindt. In de buurt van het dorp waar de laatste drie maanden van de oorlog werd gevochten, ligt overigens niet alleen de grootste Amerikaanse erebegraafplaats, maar ook een wat bescheidener Duitse dodenakker.

De Vries krijgt jaarlijks vele

Jean-Paul de Vries exposeert al ruim twintig jaar overblijfselen van de oorlog in zijn 'Musée Romagne 14-18'.

scholieren en militairen over de vloer. Ook bekende Nederlanders zijn kind aan huis. Zo hebben in het comité van aanbeveling van de museumstichting cabaretier Diederik van Vleuten, presentator Philip Freriks en muzikanten Barry Hay, Cesar Zuiderwijk en Spike zitting.

TASTBAAR

Geen mooie glazen vitrines, opgepoetste helmen of geweren. Nee, hier vind je de tastbare restanten uit die hel: verroeste, halfvergane helmen en ontelbare hoefijzers van omgekomen paarden. Lonely Planet noemt het museum zelfs een van de best bewaarde geheimen van Europa. Redenen genoeg om even op de rem te trappen.

OP DE STEP

Een leuke manier om Lac d'Orient te verkennen, is op de fiets of per elektrische step waarmee je ook door de omringende bossen kunt crossen. Aan de noord- en oostkant van het meer is veel recreatie. Hoewel de boel bij Géraudot wel een oppeppertje verdient, zien we vooral aan de oostkant bij Mesnil-Saint-Père campings, mooie stranden, een jachthaven en diverse fraaie verblijfsaccommodaties en restaurants.

Lac de Temple is een natuurparadijsje. Maximilien Maire, natuurgids en vogelspotter, neemt ons mee. Omdat het verboden is te dicht bij de dieren te komen, spotten we met de verrekijker talloze watervogels. Tijdens het wisselen van de seizoenen kun je onder meer de visdief, ijsvogel, zwarte ooievaar, kraanvogel, visarend en witte staart adelaar spotten. Maximilien wijst ook op een hertenkudde en talloze sporen van wilde zwijnen. Er lopen zelfs elanden! Het meer is het best te verkennen via bewegwijzerde wandelpaden.

slooly.fr, maximilien-guide.fr

